

1977 20. Marts 1891: I. Beh. af Lovf. om Endr. i Lovgivn. om Told- og Roesufferafg. 1978

tre almindelige Bemærkninger. Som Forslaget foreligger her, er det fremkommet i en meget ejendommelig Form. Den sædvanlige Regel er jo den, at naar et Lovforslag foreligger til 1ste Behandling enten her i Tinget eller i det andet Ting, saa forhandler man om det, og under 3 Behandlinger i begge Ting forhandler man om mulige Forandringer eller om endelig Vedtagelse eller Fortastelse. Men i det Njebliit, dette Forslag nu foreligger til 1ste Behandling, er der ikke et eneste Medlem af dette høje Ting, der er i Tvivl om dette Lovforslags Skæbne. Dets Skæbne er jo afgjort i Forvejen. Vi ere allesammen viderde om, at der baade udenfor denne Sal og udenfor det andet Tingas Forhandlingsaal er truffet Aftale ikke blot mellem enkelte Medlemmer, men ogsaa mellem Fler-tallene i begge Ting, som forud have bestemt Lovforslagets Skæbne. — Saa er der den Ejendommelighed til Stede, at medens Lovforslaget f. Eks. omhandler, at Tolden paa Ris bortfalder, og § 3 omhandler en Alderdomsforsørgelsesfond, vide vi dog godt allesammen, at de to Ting falde bort; den ærede Finansminister gjorde ogsaa nys gældende, at han maatte gøre det til en Betingelse for Loven, at Tolden paa Ris skulde bibeholdes. Under disse Omstændigheder har det mindre at sige, hvad man her kan udtale fra de forskellige Sider om Forslaget, da, som sagt, dets Skæbne er afgjort i Forvejen. — Det foreliggende Forslag har tillige en tredje Ejendommelighed, som jeg vil gaa over til at omtale med et Par Ord. Lovforslaget har jo vaakt et Røre baade i og udenfor Rigsdagen, som ikke er almindeligt. Der vil vist være meget saa Medlemmer af dette Ting, der kunne mindes, at noget som helst Lovforslag har vaakt saa stort et Røre enten i eller udenfor Rigsdagen. Naar jeg i denne Forbindelse minde om, at Ordsvoreren for Forslagsstillerne, en af dette Forslags Fædre, under Finanslovens første Behandling i det andet Ting holdt en kort Tale, i hvilken han talte noget om Hviletiden med Hensyn til Forsatningskampen, at vi maatte gøre os fortrøelige med, at Bestræbelserne for at føre Forsatningspørgsmaalet til Ende maatte hvile, og saa maatte vi nu tage fat paa noget andet, se at tage fat paa økonomiske og sociale

Reformer, og der blev gjort opmærksom paa, at der allerede forelaa forskellige Forarbejder. Denne Tale vakte en vis Opsigt i dobbelt Retning. For det første i den Retning, at man nu skulde tale om at hvile med Hensyn til Bestræbelserne for at føre Forsatningspørgsmaalet til Ende, en Tale, som jeg aldrig har givet mit Bisfald. Jeg vilde anse det for uforløseligt, om det danske Folk lagde sig til Hvile, efter hvad der er sket, navnlig i de sidste 6 Aar. Men ikke blot i saa Henseende vakte Talen en vis Opsigt, ogsaa dens anden Side, Spørgsmaalet om de sociale og økonomiske Reforme, vi skulde tage fat paa, vakte Opmærksomhed, og det er en Selvsølge, at man fra alle Sider var noget spændt paa, hvilke Ting der skulde tages fat paa. Noget Tid efter, den 30te Oktober, blev dette Forslag, ikke just i samme Stikelse, men omtrent det samme, forelagt i det andet Ting, og Ordsvoreren bemærkede ved Indbringelsen, at det havde et dobbelt Formaal. For det første blev det priset som et betydningsfuldt Skridt i Retning af Løsningen af økonomiske Reforme, navnlig blev dets Forbindelse med Havelodderne priset som noget særdeles stort, det vilde utvivlsomt spille en ganske overordentlig Rolle for vort Haverugs Udvikling, navnlig Ophævelsen af Suffertolden. Og i den følgende Tid blev dette Forslag Genstand for Tale og Skrift i Landets Presse, jærlig i en vis Del af Pressen i saa høje Toner, som vel muligt; der blev talt om, hvorledes man skulde forvandle Jyllands Heder og Klitter til frugtbar Haverjord, skabe Lykke og Velvære, noget jeg for øvrigt ikke skal komme ind paa at gentage, men jeg skal blot minde om, at det var et af Formaalene. Lovforslaget skulde have en stor Betydning i økonomisk Henseende. Ved Siden deraf blev der nævnt et andet Formaal, som dette Lovforslag sigtede til at opnaa, nemlig at det skulde være en Løstestang for Toldreformens Gennemførelse. Det blev sagt den Gang, at det var aldeles ikke Hensigten at opgive Bestræbelserne for at gennemføre en almindelig Toldreform, tværtimod ansaa man Forslaget for den bedst mulige og hensigtsmæssigste Løstestang for Gennemførelsen af en almindelig Toldreform (Th. Nielsen: Det er det ogsaa). Ja, det skulle vi saa at se,